

CRNA GORA
UPRAVA ZA ŠUME

**IZVJEŠTAJ O PROCJENI ZDRAVSTVENOG STANJA ŠUMA I
ODRŽIVOSTI GAZDOVANJA ŠUMAMA ZA 2019.GODINU**

Pljevlja, 2020. godine

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja je u skladu sa Programom rada Vlade i utvrđenim Programom rada za 2020. godinu i u skladu sa članom 47 Zakona o šumama, izradilo Izvještaj o procjeni zdravstvenog stanja šuma i o održivosti gazdovanja šumama za 2019. godinu, na osnovu podataka iz izvještaja područnih jedinica Uprave za šume i podataka o praćenju zdravstvenog stanja šuma u Crnoj Gori prema programu ICP (Međunarodni kooperacioni program za praćenje stanja šuma Evrope), i isti dostavlja Vladi na razmatranje i usvajanje.

I Zdravstveno stanje šuma i održivo gazdovanje šumama

Praćenje zdravstvenog stanja šuma kroz sistem zaštite šuma u cilju održivog gazdovanja šumama u državnom vlasništvu, sa kojima gazduje Uprava za šume, usmjereno je na sprečavanje pojava bespravnih sječa, zaštitu šuma od biljnih bolesti i štetočina i zaštitu šuma od požara. Zaštita šuma podrazumijeva zaštitu od abiotskih faktora, atmosferskih taloga (kiša, snijeg, inje, led i grad), šumskih požara i biotskih faktora: šumske gljive, bakterije koje prouzrokuju bolesti na šumskom drveću (fitopatogene bakterije), paraziti i poluparazitske biljke, šumski korov, štetni šumski insekti, štetni glodari, domaća stoka i na kraju negativnih antropogenih uticaja.

Od gore navedenih abiotskih faktora najznačajniji radovi treba da se odnose na doznaku, sječu i brzo izvlačenje stabala koja su oštećena od abiotskih faktora i imaju za cilj sprečavanje sekundarnih bolesti od štetnih insekata. Zaštita šuma od biljnih bolesti i štetočina vrši se u skladu sa zakonskim propisima, godišnjim planovima i dugoročnim programom saradnje sa Biotehničkim fakultetom i Institutom za šumarstvo A.D. u Podgorici.

Nesumnjivo da najviše štete u šumama nastaju kao posledica požara, a nakon toga su štete koje nastaju kao posledica nerealizacije planskih dokumenata.

Gazdovanje šumama, ukoliko se ne vodi računa o mjerama koje zaštita preporučuje (pretjerano prosvjetljavanje sastojina, neodgovarajuća obnova (uklanjanje stabala koja nijesu iskoristila svoj proizvodni potencijal, zanemarivanje stabala budućnosti, nedovoljno vođenje računa o stabilnosti sastojina, zdravstvenom stanju i vitalnosti), izbjegle bi se greške koje vode u šumsko-uzgojne neuspjehe sa posledicama populaciono ekološke degradacije. Ove posledice kao i kod šteta nastalih usled šumskih požara ne mogu se sanirati i za nekoliko decenija. Ovo je naročito važno i u kontekstu uzročno posledične veze - zdravstvenog stanja šuma i unapređenja opšte otpornosti i produktivnosti šuma i posledica klimatskih promjena.

1. Zaštita šuma od uticaja štetnih insekata

U okviru zaštite šuma, u cilju praćenja brojnosti štetnih insekata, Uprava za šume je na brojnim lokalitetima postavila feromonske klopke i feromonske preparate za utvrđivanje brojnosti. Klopke su postavljene u područnim jedinicama: Pljevlja, Žabljak, Plužine, Bijelo Polje, Berane, Rožaje, Mojkovac, Plav, Gusinje, Nikšić, Andrijevica i Šavnik.

Pored kontrole i preduzimanja mjera protiv štetnih organizama poznatih u šumarskoj praksi Crne Gore, vršio se još i monitoring nad štetnim organizmima, posebno rizičnim za zdravlje bilja u listopadnim i četinarskim šumama.

Na osnovu Zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja svake godine se sprovode posebni nadzori i monitoring nad štetnim organizmima posebno rizičnim za zdravlje drveća.

2.1. Pojava potkornjaka

Zaštita šuma od štetnih insekata u 2019. godini, sprovodila se i kroz preduzimanje mjera zaštite protiv malog šestozubog smrčevog potkornjaka (*Pityogenes chalcographus*), velikog osmozubog smrčevog potkornjaka (*Ips typographus* L.), krivozubog jelinog potkornjaka (*Pityokteines curvidens*), šestozubog borovog potkornjaka (*Ips sexdentatus*) i trozubog borovog potkornjaka (*Ips acuminatus*). Svake godine se nabavljaju feromonske klopke i feromonski preparati za sve područne jedinice, utvrđuje brojnost tih štetnih insekata i intenzitet napada sa ciljem blagovremenog otkrivanja gradacije sipaca potkornjaka. Trošak nabavke feromona i feromonskih klopki za zaštitu šuma od potkornjaka u 2019. godini iznosi **12.698,95 eura**.

Kontrola brojnosti potkornjaka svodila se na postavljanju klopki i preparata na najugroženijim mjestima i redovno se evidentirao broj klopke, datum postavljanja feromonskog preparata i njihova zamjena i broj ulovljenih potkornjaka. U šumama u državnom vlasništvu ukupno je postavljeno 302 klopke, gdje vizuelni simptomi ukazuju na prisutnost i povećanu brojnost i to: 138 u područnoj jedinici Pljevlja, gdje je intenzitet napada najveći posebno u gazdinskoj jedinici "Ljubišnja".

U cilju rješavanja problema sušenja šuma u gazdinskoj jedinici "Ljubišnja", koji je nastao kao rezultat dugogodišnjeg neblagovremenog uklanjanja sanitara, što je prouzrokovalo invazije napada potkornjaka koji je u nekim situacijama sekundarni, a sada i primarni uzročnik sušenja stabala smrče i jele, te u skladu sa preporukom Komisije formirane od strane Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, hitno se pristupilo postavljanju dodatnih 69 feromonskih klopki u ovoj gazdinskoj jedinici, tri na stovarištima drvnih sortimenata, vodeći računa o pravilnom izboru lokacije (postavljene su klopke na svim uočenim potencijalnim žarištima), rasporedu, redovnom evidentiranju i izvještavanju o ulovu potkornjaka.

Kao rezultat ovih aktivnosti, stanje šuma u 2019. godini, u gazdinskoj jedinici "Ljubišnja" je na znatno boljem nivou, što ne isključuje dalje aktivnosti u tom pravcu.

Dodatne feromonske klopke su postavljene i u ostalim područnim jedinicama, gdje je bilo neophodno. Kontrolom i prebrojavanjem broja ulovljenih imaga tokom 2019. godine, da se zaključiti da su potkornjaci, u zavisnosti od lokaliteta bili aktivni od početka maja do početka oktobra, kao i da je cijeneći registrovani broj ulovljenih imaga intenzitet napada ocijenjen kao slab. Blagovremenim postavljanjem feromonskih klopki i praćenjem brojnosti može se spriječiti pojava gradacije i znatno redukovati brojnost (od 30 do 80%).

2.2. Pojava borovog litijaša (*Thaumtopoea pityocampa*)

I ove godine na području kojim gazduje Uprava za šume uočene su na granama stabala crnog bora bijela gnijezda borovog litijaša. U toku proljeća 2019. godine realizovane su planirane aktivnosti na uništavanju i sprečavanju razvoja larvi tog štetnog inseka na ukupnoj površini od 467,00 ha.

Suzbijanje borovog litijaša vršeno je mehaničkom metodom sasijecanjem i spaljivanjem grančica na kojima se nalazio gundelj (gusjenično gnijezdo borovog litijaša). Prilikom uklanjanja ove štetočine posebno se obratila pažnja na kulture pored magistralnih puteva i turističkih objekata, tamo gdje šume imaju turističko pejzažni značaj.

2. Zaštita šuma od šumskih požara

Saglasno odredbama Zakona o šumama i Zakona o zaštiti i spašavanju, Uprava za šume je izradila detaljne Planove zaštite šuma od požara za 2019. godinu za svaku područnu jedinicu posebno i sa detaljnim kartografskim prikazom po kategorijama ugroženosti. Planovi i karte u elektronskoj formi dostavljene su Ministarstvu unutrašnjih poslova - Sektoru za vanredne situacije. U vremenu povećane opasnosti od požara Uprava za šume uspostavlja stalna dežurstva [0-24h] i prijem informacija o vremenu nastanka požara, lokaciji, intezitetu požara, površini, procjenu širenja požara, kao i mogućnosti lokalizovanja nastalog požara.

Dežurni službenik je u obavezi da dobijene podatke unese u knjigu, da bez odlaganja obavijesti opštinsku službu zaštite i spasavanja, MUP, kao i koncesionara i korisnike šuma. Ugovorom o koncesijama je pored ostalog predviđeno da koncesionari imaju obavezu stalnog uspostavljanja šumskog reda, održavanja lokalnih puteva i traktorskih vlaka i angažovanja na gašenju požara. Ugovorom o koncesijama na period od 30 godina najveći koncesionar DOO "Vektra Jakić" iz Pljevalja, kada je u pitanju zaštita šuma od požara, ima obavezu organizovanja zaštite šuma od požara.

Međutim, dosadašnja iskustva pokazuju da koncesionar DOO "Vektra Jakić" nije ni kadrovski ni tehnički osposobljena da izvršava navedene poslove.

Poseban problem u realizaciji sprovođenja obaveza utvrđenih Zakonom su:

- preventivno uzgojne mjere: njega sastojina i pravovremeno prorjeđivanje sastojina;
- izgradnja vodozahvata, protivpožarnih puteva, protivpožarnih pruga;
- angažovanje povremene radne snage [osmatračići požara];
- obezbjeđenje sredstava za troškove gašenja požara [cistjerne, traktori, buldožer...];
- obezbjeđenje sredstava za nabavku opreme za gašenje [naprtnjače, mlatilice, lopate,...].

Sredstva za prethodno navedene aktivnosti i namjene djelimično su odobrena Budžetom za 2019. godinu. U toku 2019. godine, kupljeno je novih 100 komada naprtnjača.

Pored prethodnih aktivnosti potrebna je podrška i saradnja sa drugim privrednim subjektima [Elektroprivreda Crne Gore, Pošta Crne Gore, JP Putevi, i dr.] u skladu sa zakonom i zakonom propisanim mjerama.

Požari u državnim šumama

Područna jedinica	Opožarena površina (ha)	Broj požara	Opožarena drvena zapremina (m3)	Opožarene kulture	Šteta (€)	Troškovi gašenja
Pljevlja	32,63	14	600	0	14.440.00	0
Rožaje	6,00	1	Ispod tak.granice	0	6.911.00	2.950.00
Berane	3,00	1	0	0	0	0
Plav	2,00	1	0	0	0	0
Bijelo Polje	307,50	24	7.536	0	74.228.00	970.00

Žabljak	0	0	0	0	0	0
Kolašin	88.57	4	16996	0	185095.16	0
Andrijevica	0	0	0	0	0	0
Plužine	30	10	0	0	0	0
Šavnik	3.50	1	0	0	0	0
Danilovgrad	47.70	4	363.40	0	37035.38	3000
Podgorica	150	1	0	0	2500	0
Nikšić	0	0	0	0	0	0
Mojkovac	0	0	0	0	0	0
Kotor	402	2	152	0	0	0
Gusinje	5	1	0	0	0	0
Petnjica	11.5	5	20	0	0	0
Ukupno	1089.40	69	25667.40		320219.54	6920

Požari u privatnim šumama

Područna jedinica	Opožarena površina (ha)	Broj požara	Opožarena drvena zapremina (m3)	Opožarene kuture (sadnice)	Šteta (€)	Troškovi gašenja
Pljevlja	0	0	0	0	0	0
Rožaje	0	0	0	0	0	0
Berane	4.50	2	0	0	0	0
Plav	3	1	0	0	0	0
Bijelo Polje	0	0	0	0	0	0
Žabljak	0	0	0	0	0	0
Kolašin	12.20	4	0	0	0	0
Andrijevica	0	0	0	0	0	0
Plužine	0	0	0	0	0	0
Šavnik	0	0	0	0	0	0
Danilovgrad	31.00	2	935.90	0	9137.87	2000

Podgorica	15	2	100	0	0	0
Nikšić	0	0	0	0	0	0
Mojkovac	0	0	0	0	0	0
Kotor	13	1	35	0	0	0
Gusinja	0	0	0	0	0	0
Petnjica	0	0	0	0	0	0
Ukupno	80.70	13	1070.90	0	9137.87	2000

Procenat opožarene površine u odnosu	
Na ukupnu površinu šume	Interpretacija
1 – 1,5%	Štete u granicama normale
1,6 – 3%	Teške posljedice
3,1 – 5%	Vrlo teške posljedice
više od 5%	Katastrofalne posljedice

Udio površine pod šumom zahvaćene požarima u Crnoj Gori u 2019. godini iznosi 0,16 %.

Za zemlje Sredozemlja, u koje spada i Crna Gora, smatra se da je procenat opožarene površine od 1% do 1,5% u

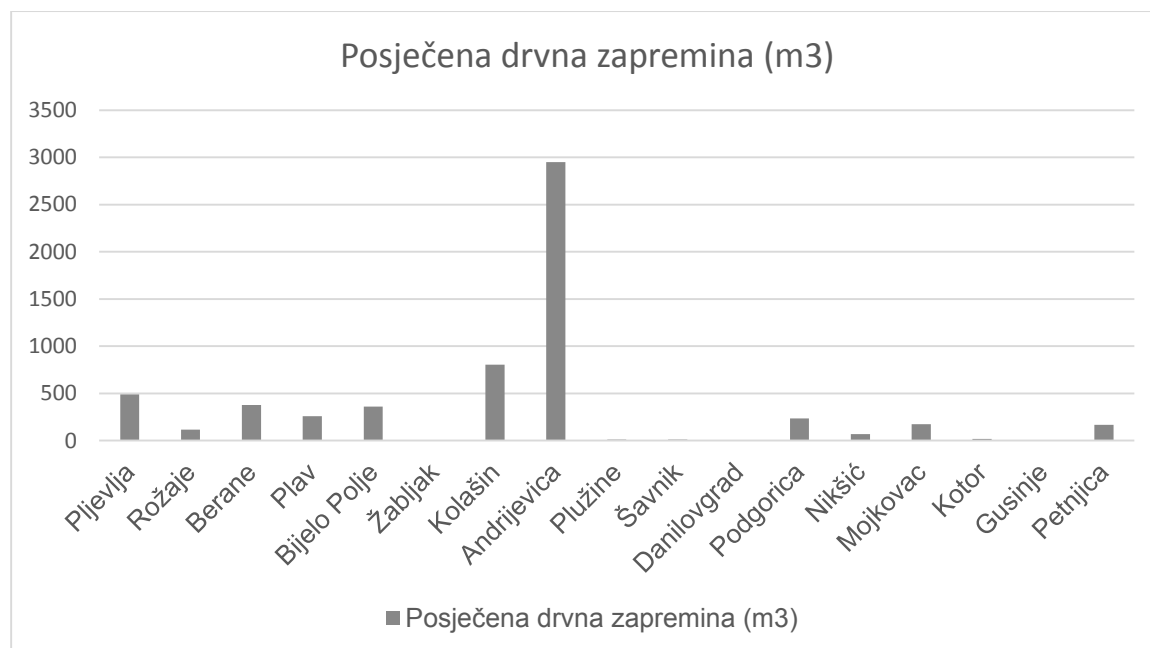
odnosu na ukupnu površinu pod šumama u granicama normale.

II Bespravne sječe i uzurpacije

5. Bespravne sječe u državnim šumama za 2019. godinu

Područna jedinica	Broj krivičnih prijava	Broj prekršajnih prijava	Posječena drvena zapremina (m3)	Zaplijenjena drvena masa
Pljevlja	13	1	490,26	37,82
Rožaje	18	4	117,76	29,06
Berane	33	0	377,22	40,80
Plav	3	0	257,41	3,03
Bijelo Polje	27	0	359,22	0
Žabljak	0	0	0	0
Kolašin	95	0	802,75	143,00
Andrijevica	5	0	2.949,12	13,32
Plužine	2	0	9,82	0
Šavnik	3	0	9,63	4,17

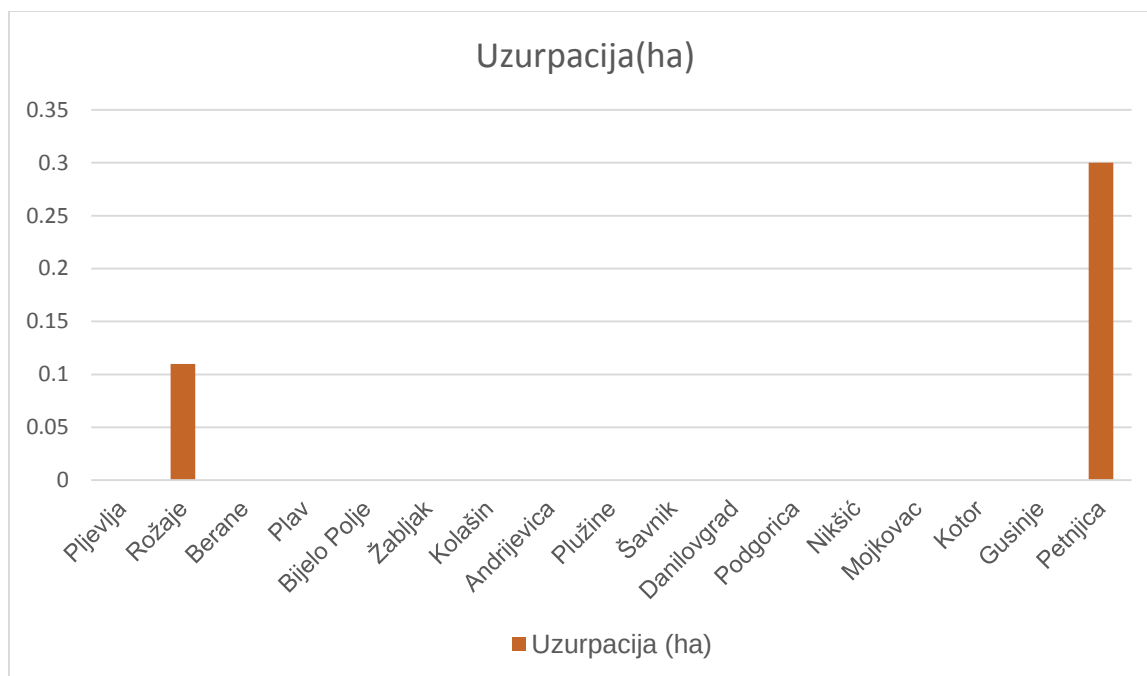
Danilovgrad	0	0	0	0
Podgorica	26	5	233,39	44,28
Nikšić	11	0	67,27	32,09
Mojkovac	12	0	175,00	0
Kotor	1	0	19,13	0
Gusinja	1	0	3,99	3,99
Petnjica	19	0	165,53	96,07
Ukupno:	269	10	6.037,50	447,63

6. Uzurpacije u 2019. godini

Područna jedinica	Uzurpacija (ha)	Prekršajne prijave
Pljevlja	0	0
Rožaje	0,11	8
Berane	0	0
Plav	0	0
Bijelo Polje	0	0
Žabljak	0	0
Kolašin	0	0
Andrijevica	0	0
Plužine	0	0
Šavnik	0	0
Danilovgrad	0	0
Podgorica	0	0
Nikšić	0	0
Mojkovac	0	0
Kotor	0	0
Gusinje	0	0
Petnjica	0,30	1
Ukupno	0,41	9

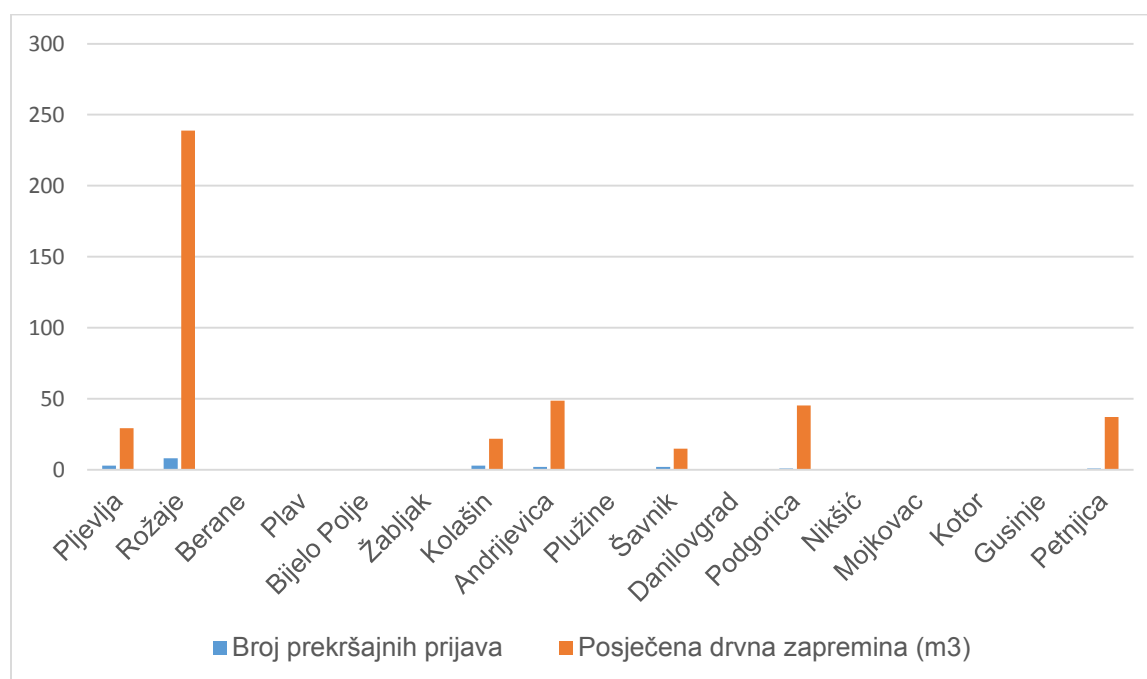

Bespravne sječe u šumama u privatnoj svojini u 2019. godini

Područna jedinica	Broj prekršajnih prijava	Posječena drvena zapremina (m3)
Pljevlja	3	29,29

Rožaje	8	238,75
Berane	0	0
Plav	0	0
Bijelo Polje	0	0
Žabljak	0	0
Kolašin	3	21,79
Andrijevica	2	48,75
Plužine	0	0
Šavnik	2	14,95
Danilovgrad	0	0
Podgorica	1	45,39
Nikšić	0	0
Mojkovac	0	0
Kotor	0	0
Gusinje	0	0
Petnjica	1	37,16

Ukupno	20	436,08
---------------	-----------	---------------

III Doznaka sanitara i realizacija u 2019. godini

Područna jedinica	Ukupan broj doznačenih odjeljenja	Bruto doznačena drvena masa		
		Četinari m ³	Lišćari m ³	Ukupno m ³
Pljevlja	27	8883.98	44.79	8928.77
Rožaje	92	3314.17	52.00	3366.17
Berane	2	60.00	0.00	60.00
Plav	15	718.15		718.15
B.Polje	19	439.00		439.00
Žabljak	107	3788.00	232.00	4020.00
Kolašin		0	395.46	395.46
Andrijevica	3	168.96	0.00	168.96
Plužine	5	256.00		256.00
Šavnik	3	77.81		77.81
Danilovgrad	3	6100.00		6100.00
Podgorica	neuredjene		409.00	409.00
Nikšić	42	2377.26	5007.50	7384.76
Mojkovac	0	0.00	0.00	0.00
Kotor	0	0.00	0.00	0.00
Petnjica	nijesu	dostavljeni	podaci	0.00
Gusinje	1	93.00		93.00
Ukupno:	319	26276.33	6140.75	32417.08

Realizacija doznačenog sanitara u kontinuitetu kasni, posebno u dijelu koncesionog područja DOO „Vektra Jakić“, iako je prioritetno trebao, što se direktno negativno odražava na zdrastveno stanje šuma. Posebno izražen primjer neblagovremenog uklanjanja sanitara jeste u gazdinskoj jedinici „Ljubišnja“, u područnoj jedinici Pljevlja. Nesprovođenje preventivnih mjera u proteklih 5 godina, a prije svega prioriternih sječa fiziološki oslabljenih stabala i uspostavljanja šumskog reda (naročito u gazdinskoj jedinici „Ljubišnja“), kao i neblagovremeno saniranje požarišta, jedan je od osnovnih uzroka što su sastojine izložene gradaciji potkornjaka. Uzročnici abiotičkog porijekla (vjetar, snijeg, grad, grom i slično) i njihovo mehaničko dejstvo, koje se manifestuje velikim brojem vjetroizvala, vjetroloma, snjegoizvala i snjegaloma predstavljaju pogodno tlo za razvoj

sekundarnih insekata kao što su u prvom redu potkornjaci i to veliki osmozubi smrčin potkornjak (*Ips typographus*) i šestozubi mali smrčin potkornjak (*Pityogenes chalcographus*). U bitne uzročnike abiotičkog porijekla po ocjenama stručnih službi područnoj jedinici Pljevlja potrebno je posebno istaći uticaj aerozagađenja i raznih polutanata nastalih od uticaja (TE-Pljevlja, Rudnika uglja Pljevlja, Rudnika olova i cinka Gradir-Šula i dr.) čije se djelovanje osjeća i na mnogo veće razdaljine od samog izvora zagađivača.

Kompleksno i kontinuirano djelovanje ovih stresora abiotičkog porijekla utiče na imunitet biljaka što ih predisponira za napad biotičkih faktora, a prije svih ove dvije pomenute vrste potkornjaka koje su se našle u gradaciji (prenamnoženju) i u sukcesiji nastavljaju proces sušenja, koji je naročito bio izrazen na smrči i jeli u gazdinskoj jedinici "Ljubišnja".

Nesprovođenje redovnih sječa u planiranom obimu u posljednjem polurazdoblju, kao i preventivnih mjera, a prije svega neblagovremenih prioritetnih sječa fiziološki oslabljenih stabala i uspostavljanja šumskog reda po pravilniku je takođe jedan od uzroka što su se sastojine ove gazdinske jedinice našle u gradaciji ove dvije vrste potkornjaka.

U više odjeljenja sanitarnom doznakom i urgentnim sanitarnim sječama u 2019. godini je posječeno oko 9.000 m³ dobrim djelom propalog sanitarnog materijala. Monitoring, kao i nepovoljni prirodni uslovi za razvoj ovih štetočina su znatno uticali na smanjanje njihove masovnosti. Stanje je znatno sanirano i na ranije posječenim žarištima zapaženo je podmlađivanje i prirodni način obnavljanja.

U cilju sprečavanja pojave širenja potkornjaka i daljeg ulančavanja štetočina i sušenja, prioritetno će se vršiti doznaka novonastalog sanitara. Radove na sječi i izvozu drvnih sortimenata je potrebno izvoditi pažljivo bez oštećivanja okolnih zdravih stabala.

Jedna od prethodnih komisija o praćenju zdravstvenog stanja ove gazdinske jedinice i predstavnika monitoringa je predložila postavljanje više feromonskih klopki za ulov (uništenje uhvaćenih imaga) i praćenje populacije potkornjaka pa je služba zaštite PJ Pljevlja izvršila postavljanje 69 feromonskih klopki na prethodno utvrđenim žarištima. Stanje potkornjaka za 2019. godinu je dostavljeno na jednoobraznom obrazcu i proslijeđeno monitoringu.

Stručne službe područne jedinice Pljevlja će nastaviti u ovoj gazdinskoj jedinici sa sprovođenjem preventivnih mjera i daljim praćenjem populacije potkornjaka u martu i aprilu 2020. godine o čemu ćemo blagovremeno dostaviti izvještaj.

Čovjek svojim nehumanim odnosom prema šumi, a prije svega izazivanjem požara, bespravnom sječom, ostavljajući iza sebe nesprovedeni šumski red, oštećujući podmladak nekontrolisanim izvozom, nesvjesno stvara uslove za pojavu raznih štetočina.

Analizirajući uticaje svih negativnih činilaca, pa i način eksploatacije i sprovođenja smjernica gazdovanja od strane naših stručnih službi, zdravstveno stanje šuma u područnoj jedinici Pljevlja je zadovoljavajuće i da je održiv način gazdovanja obezbijeđen.

IV Praćenje zdravstvenog stanja šuma prema međunarodnom programu ICP Forests

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja zajedno sa Upravom za šume, Biotehničkim Fakultetom u Podgorici i Institutom za šumarstvo A.D. Podgorica, od 2010. godine realizuju

Program praćenja zdravstvenog stanja šuma u Evropi (ICP Forests Programme). U toku 2019. godine ostvarene su sljedeće aktivnosti:

- Prikupljeni su podaci o vitalnosti i zdravstvenom stanju šuma na svih 49 bioindikacijskih tačaka;
- Podaci sa bioindikacijskih tačaka su obrađeni, spakovani u zahtijevane fajlove i unešeni u tehničku bazu podataka u ICP centru u Hamburgu;
- Izvršen je unos podataka u online bazu na serveru ICP.

Zapaženo je da su se kao najosjetljivije vrste lišćara pokazali obični grab i kitnjak, gdje je polovina posmatranih stabala sa oštećenjem (obični grab i kitnjak sa oko 50 %) dok je kod bukve primjećeno 30 % stabala sa znakovima oštećenja.

Kod četinara najmanje pojave oštećenja oko 20 % zabilježene su kod crnog bora. Kod smrče oštećenja su primjećena na 25%. Kao najosjetljivija se pokazala jela sa oko 50% stabala sa raznim stepenima oštećenja.

Ovi podaci nedvosmisleno su pokazali da je zdravstveno stanje šuma u Crnoj Gori još uvijek očuvano.

Kao najugroženije vrste zapažene su jela, hrast kitnjak i obični grab, dok ostale vrste pokazuju zadovoljavajuću otpornost. Razlike se manifestuju posebno u odnosu na klimatske promjene koje predstavljaju okidač za različite stresore, koji ugrožavaju stabilnost i zdravstveno stanje šuma.

Uprava za šume smatra da je pojavama sušenja šuma potrebno posvetiti više pažnje. Potrebno je primjenjivati pravilne uzgojne mjere i podizati nove površine, ali i podizati kvalitet postojećih površina konverzijom ili supstitucijom vrsta. Posebno je značajno održavanje površina pod šumom zdravim uz pravilan monitoring.

Obzirom da je Crna Gora deklarirana kao ekološka država, koja se po šumovitosti nalazi u vrhu Evropskih zemalja, naše prirodno bogatstvo šumama predstavlja najbolji put u borbi protiv klimatskih promjena i šume predstavljaju našu najbolju liniju odbrane protiv niza ekstremnih pojava. Šume stvaraju mikroklimu, održavajući stabilnost vodnih tokova i sprečavaju pojave poplava, klizišta, mrazišta i formiranja jakih vjetrova tako da čuvajući šume čuvamo naše zdravlje i našu budućnost.

V Zaključci

Iz predmetne informacije se može konstatovati da je zdravstveno stanje šuma u Crnoj Gori na zadovoljavajućem nivou, da dugoročna stabilnost i otpornost šuma nije ugrožena. Takođe se konstatuje da je obim evidentiranih i procesuiranih bespravnih sječa i drugih bespravnih aktivnosti na nivou prethodnih godina, dok je u porastu broj podnesenih krivičnih prijava protiv počinitelja bespravnih radnji u određenim područnim jedinicama, što znači pojačanu aktivnost nadležnih službi zaštite šuma, kao rezultata rada Koordinacionog odbora za bespravne aktivnosti u šumarstvu.

Isto tako se može konstatovati da postoje dva značajna problema koji uslovljavaju blagovremenu reakciju nadležnih službi, korisnika šuma u državnoj svojini i privatnih vlasnika šuma. Ti problemi se odnose na pojavu sušenja šuma na prostoru opštine Pljevlja, kao i na činjenicu da postoji značajan dio opožarene drvne mase koji nije uklonjen kroz realizaciju Plana sanacije šuma degradiranih šumskim požarima u 2012. godini i Plana sanacije 2019. godine.

Procjenjuje se da se oko 20% šumskih sastojina u Crnoj Gori nalazi u raznim fazama degradacije, pa je prioritetan zadatak eliminisanje ključnih uzročnika degradacije.

VI Predlog mjera za unapređenje zdravstvenog stanja šuma i jačanje održivosti gazdovanja šumama

4. Sprovođenje zaštitnih mjera (sječe i uklanjanja osušenih i oštećenih stabala u šumama, upotreba bioloških preparata).

Cilj mjera je zaustavljanje pojave sušenja šuma. Očekuje se da će se pojava sušenja šuma preduprijeti i u znatnoj mjeri sanirati realizacijom Plana sanacije šuma 2019. godine.

5. Mjere za uklanjanje iz šume posječenih stabala odnosno drvnih sortimenata od strane korisnika državnih šuma i vlasnika šuma u privatnom vlasništvu.

Cilj mjere je uklanjanje drvnog materijala iz šume koji može pospješiti razmnožavanje štetnih insekata i razvoj fitopatogenih organizama, a koji se iz više razloga nalaze odloženi ili skladišteni u šumi ili na šumskom zemljištu.

6. Jačanje direktne saradnje sa Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove – Sektorom za fitosanitarne poslove - Odsjek za zdravstvenu zaštitu bilja u dijelu planiranja i sprovođenja nadzora nad štetnim organizmima (monitoring i uzorkovanje) radi sve većih rizika od unošenja karantinski štetnih organizama šuma i u tom cilju potpisan je Sporazum o saradnji u 2019. godini.